

ACADEMIA ROMÂNĂ
Filiala Cluj-Napoca

Adresa: Cluj-Napoca, Str. Republicii nr. 9

Tel./Fax: 0264-592.363

Mobil: 0736 366 770

E-mail: secretariat@academia-cj.ro

<http://acad-cluj.ro>

Nr. 4278/02.12.2021

Raportul de activitate al Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române pentru anul 2021

Filiala din Cluj-Napoca a Academiei Române are în componență 7 institute de cercetare, 3 colective de cercetare ale unor institute din București, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, precum și biblioteci la Blaj și Năsăud, după cum urmează:

- Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
  - Institutul de Istorie „George Barițiu”
  - Institutul de Arheologie și Istoria Artei
  - Centrul de Studii Transilvane
  - Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” din Târgu-Mureș
  - Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”
  - Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”
  - Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca
- Colective de cercetare:
- Institutul de Speologie „Emil Racoviță” – Compartimentul Cluj-Napoca
  - Centrul de Cercetări Geografice
  - Observatorul Astronomic Cluj-Napoca

În cadrul **Filialei Cluj-Napoca** a Academiei Române și-au desfășurat activitatea, în acest an **383 persoane** din care:

- I. Din fonduri bugetare au fost încadrate 250 persoane (165 cercetători, 42 bibliotecari, precum și 43 personal auxiliar);
- II. a) În cadrul contractelor de cercetare din fonduri extrabugetare au fost încadrate pe durată determinată 90 persoane, din care 79 cercetători și 11 personal auxiliar;
b) Pentru desfășurarea activităților pe șantierul arheologic s-au încheiat contracte de antrepriză cu 5 persoane;
- III. În cadrul contractelor de cercetare din fonduri norvegiene au fost încadrate pe durată determinată 33 persoane, din care 20 cercetători și 13 persoane ca personal auxiliar.
- IV. În cadrul contractelor de cercetare din fonduri FEDR, programul ARCHEODANUBE, au fost încadrate pe durată determinată 5 persoane.

V. Din fonduri bugetare au fost remunerați 13 academicieni și 13 membri corespondenți. Filiala are și 7 membri onorifici.

Activitățile de cercetare științifică, în cadrul unităților componente, s-au desfășurat, în principal, în cadrul planurilor de cercetare ale Academiei Române, în conformitate cu etapizarea acestora. Ca urmare a specificității institutelor, tematica de cercetare a fost extrem de vastă și a inclus domenii variate, precum lingvistica, istoria, istoria artei, arheologia, folclorul, științele sociale, matematica, astronomia, geografia și speologia. Menționăm doar unele din **obiectivele științifice prioritare** stabilite de aceste unități:

1. *Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”*
  - Tezaurul lexical al limbii române. Dicționarul limbii române
  - Lexicografie bilingvă româno-maghiară
  - Lexicografie literară românească
  - Tezaurul toponimic al României. Transilvania
  - Atlas lingvistic român pe regiuni
2. *Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca*
  - Monografiile Arhivei de Folclor. Elaborarea și publicarea studiilor de sinteză
  - Patrimoniul informațional al institutului
3. *Institutul de Istorie „George Barițiu”*
  - Izvoare documentare privitoare la istoria României, cu referire la cea a Transilvaniei
  - Aspecte ale vieții politice, religioase, economice și sociale în Transilvania medievală și modernă
  - Istoria grupurilor etno-culturale (1919-1989)
  - România în relațiile internaționale și integrarea în Uniunea Europeană
  - Aspecte ale reflecției despre moralitate în cercetarea filozofică și psiho-socială contemporană
  - Între oglinzile socialului: performativități ale socia(bi)lității
4. *Centrul de Studii Transilvane*
  - Război și societate în Europa Centrală între sec. XV-XX
  - Activități editoriale
5. *Institutul de Arheologie și Istoria Artei*
  - Contribuții la istoria Transilvaniei
  - Cercetări arheologice de teren
  - Contribuții la istoria artei medievale și premoderne din Transilvania
6. *Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu-Mureș*
  - Între tradiție și modernitate: elitele românești în „secolul cel scurt” (1918-1989)
7. *Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”*
  - Metode numerice și de aproximare
  - Modelare numerică
8. *Observatorul Astronomic Cluj-Napoca*
  - Cercetări de astrofizică solară, stelară, galactică și extragalactică și cosmologie
  - Studii de astrometrie și mecanică cerească
  - Studii de istoria și învățământul astronomiei

9. *Institutul de Speologie „Emil Racoviță” – Compartimentul Cluj-Napoca*

- Evaluarea patrimoniului natural subteran în peșteri din România

10. *Centrul de Cercetări Geografice*

- Vulnerabilitate și risc asociat în arealul Depresiunii Transilvaniei
- Politici și strategii de dezvoltare teritorială

11. *Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca*

- Punerea în valoare a cărților vechi
- Activități de biblioteconomie

Rezultatele activităților de cercetare desfășurate în cadrul unităților componente ale Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române au fost finalizate prin publicarea a numeroase cărți, articole sau lucrări științifice, prezentate la conferințe naționale sau internaționale. Prezentăm o situație statistică a **modului de finalizare a cercetărilor**, precum și a impactului acestora:

- Cărți publicate în străinătate: 7
- Cărți publicate la Editura Academiei Române: 4
- Cărți publicate în țară: **53**
- Capitole de cărți publicate în străinătate: 75
- Capitole de cărți publicate în volume apărute în țară: **91**
- Cărți editate: 6
- Articole apărute în reviste cotate ISI: **94**
- Articole apărute în străinătate în reviste cotate BDI: 6
- Articole apărute în reviste clasificate B+: **130**
- Articole publicate în reviste de cultură naționale: **133**
- Lucrări prezentate la conferințe internaționale: **26**
- Lucrări prezentate la conferințe naționale: **306**
- Rapoarte de interes: 9
- Premii sau distincții acordate pe plan internațional: 1
- Premii sau distincții primite pe plan național: 4
- Conferințe organizate la nivel internațional: **10**
- Conferințe organizate pe plan național: **19**
- Expoziții: 7
- Citări ale lucrărilor cercetărilor din cadrul filialei în 2021: **2476**

În anul 2021 s-au publicat 4 cărți la edituri de prestigiu din străinătate. **A crescut cu 40% numărul publicațiilor în reviste cotate ISI față de anul 2020.** De asemenea, a crescut și numărul de lucrări prezentate la conferințe interne și internaționale față de anul precedent.

Remarcăm faptul că jumătate din cele 94 publicații în reviste cotate ISI provin de la Compartimentul din Cluj-Napoca al Institutului de Speologie „Emil Racoviță” și de la Institutul de Calcul.

Din totalul de 2476 citări, 47% revin cercetătorilor din cadrul Compartimentului din Cluj-Napoca al Institutului de Speologie „Emil Racoviță” și 16% celor din domeniul matematică-

astronomie. În domeniul lingvisticii, istoriei și arheologiei, citările în literatura de specialitate însumează 28%, iar citările pentru cercetătorii Centrului de Cercetări Geografice sunt de aproximativ 6% din totalul citărilor pentru anul 2021.

În condițiile pandemiei COVID-19, care a redus mobilitatea cercetătorilor și publicațiile în reviste de specialitate se remarcă totuși o creștere față de anul trecut a numărului de cărți și capitole de cărți publicate în țară și străinătate.

Menționăm unele dintre **cele mai importante cărți apărute** în anul 2021 în cadrul unităților componente ale filialei:

- Drăgan, Andreea, *Living on the river. A study of the interactions in the Lower Danube Gorge during the Late Iron Age and early Roman times*. Cluj-Napoca, 2020 (2021), Mega Publishing House, 224 p, ISBN 978-606-020-171-7. CNCS A.
- Rustoiu, A. A. Căsălean, A.-V. Georgescu (eds.), I. H. Crișan, F. Medeleț, I. Andrițoiu, *Cetatea dacică de la Cugir. VOL. 1. Arhiva săpăturilor arheologice (1977-1991)*, Editura Mega, CNCS A, Cluj-Napoca 2020, 290 p. ISBN 978-606-020-173-1.
- *Dicționarul general al literaturii române*, ediția a II-a revizuită, adăugită și adusă la zi, coordonator general: Eugen Simion, vol. VI, P–R (coautori: Cosmin Borza, Doru George Burlacu, Liliana Burlacu, Constantina Buleu, Alex Goldiș, Ioan Milea, Eugen Pavel, Laura Pavel, Ioana Tămăian, Călin Teuțișan, Adrian Tudurachi, Ligia Tudurachi, Magda Wächter), București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2020, XXXIV + 1153 p. ISBN 978-973-167-380-6, 278-606-555-295-1 (vol. VI).
- Petru Neiescu, Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, *Atlasul lingvistic român. Graiurile dintre Morava, Dunăre și Timoc*, vol. I, *Corpul omenesc*, București, Editura Academiei Române, 2021, XXXV + 313 p. ISBN 978-973-27-3134-5.
- Dumitru Loșonți, *Convingeri și propuneri etimologice*, București, Editura Academiei române, 2021, 454 p. ISBN 978-973-27-3315-8.
- Abrudan, Mircea-Gheorghe, *Lecturi din istoriografia bisericească. În memoria profesorului Nicolae Bocșan (1947-2016) și a părintelui academician Mircea Păcurariu (1932-2021)*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2021, 396 p. (ISBN 978-606-37-1139-8; și ISBN E-Book: 978-606-37-1105-3).
- Ioan-Aurel Pop, *Southeastern Europe in the Middle Ages and Early Modern Time. Power and Influence Between Vatican and Orthodoxy* (Berlin: Frank & Timme, 2021), 216 p.
- Ioan-Aurel Pop, *History of Romania* [în limba chineză] (Beijing: China Renmin University Press, 2021), 275 p.

- Vasile Pușcaș, *The Ribbentrop-Ciano Diktat-Transylvania and the Romanian-Hungarian Relations (1940-1944)*, Cluj-Napoca, Edit. Școala Ardeleană, 2021, 378 p. (ISBN 978-606-797-751-6)
- Mihai Bărbulescu (editor și coautor), *Tabula Imperii Romani – Forma Urbis Romani. Dacia*, Editura Academiei Române, 2021, 523 p.
- Cocean P. (2021), *La Roumanie au début du troisième millénaire*, L'Harmattan, Paris, France, 325 p.;
- M. Nechita, Unique continuation problems and stabilised finite element methods, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, Romania, 124 pp., ISBN: 978-606-17-1816-0
- Anca Elisabeta Tatay, Bogdan Andriescu, *Carte românească veche și modernă la Roma, în Biblioteca Apostolică Vaticană (sec. XVII-XIX). Catalog / Libri romeni antichi e moderni a Roma, nella Biblioteca Apostolica Vaticana (sec. XVII-XIX). Catalogo*, Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana, 2021, 376 p.

Menționăm că cele mai importante articole de specialitate au fost raportate deja secțiilor de specialitate care au premiat unele articole științifice apărute în anii anteriori.

Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca a primit prin donații în anul 2021 un număr de 1602 unități. Menționăm că nici în acest an nu s-au primit fonduri pentru achiziții de cărți noi apărute, fapt ce afectează grav fondul de carte actual.

Au fost catalogate și introduse în baza de date (catalog electronic) un număr de 7733 titluri, din care 4819, carte veche fond Satu Mare și respectiv 1711 titluri, carte modernă. S-au introdus totodată în baza de date periodicele intrate în bibliotecă, prin schimb internațional (50 volume), prin abonamente (23 titluri) și respectiv prin donații (485 volume). S-au recondiționat și legat cărți, periodice, hărți, registre, etc., totalizând 246 unități. A fost mutat la Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca tot fondul de carte abandonat de Biblioteca din Târgu Mureș și au fost reevaluate 760 titluri.

Membrii Academiei Române din cadrul Filialei Cluj-Napoca, care au prezentat rapoarte de activitate (Prof. dr. Monica Acalovschi, Acad. Dorel Banabic, Acad. Mihai Bărbulescu, Acad. Gheorghe Benga, Prof. dr. Ioan Bolovan, Acad. Ioan Bucur, Acad. Emil Burzo, Dr. Gheorghe Coldea, Prof. dr. Dan Eugen Demco, Prof. dr. Ion Grosu, Prof. dr. Sergiu Nedevschi, Acad. Doru Pamfil, Acad. Ioan-Aurel Pop, Prof. dr. Ion Pop, Prof. dr. Liviu Pop, Acad. Octavian Popescu, Acad. Marius Porumb, Prof. dr. Radu Precup, Prof. dr. Vasile Pușcaș, Prof. dr. Ioan A. Rus, Acad. Cristian Silvestru, Acad. Cornel Țăranu) au desfășurat o susținută activitate de cercetare științifică, pe care o prezentăm sintetic prin modul în care aceasta a fost concretizată prin publicații:

- Cărți publicate pe plan internațional: **4**
- Cărți publicate în țară: **8**
- Capitole de cărți publicate în străinătate: **6**
- Capitole de cărți publicate în volume din țară: **30**
- Editor volume în străinătate: **5**
- Editor volume în țară: **3**
- Lucrări publicate în reviste ISI: **70**
- Lucrări publicate în reviste BDI: **20**
- Lucrări prezentate la conferințe internaționale: **17**
- Lucrări prezentate la conferințe din țară: **15**
- Lucrări publicate pe plan internațional în reviste necotate: **7**
- Lucrări publicate în reviste de cultură: **82**
- Romanțe eminesciene: **2**
- Premii acordate în străinătate: **1**
- Premii acordate în țară: **1**
- Citări în Google Scholar: **3323**
- Citări în baza de date ISI: **1964**

*Citările se referă doar la acei membri ai filialei care au furnizat astfel de date

Comparativ cu anul 2020, a crescut numărul de lucrări publicate în reviste cotate ISI, a numărului de cărți publicate la edituri din străinătate, a lucrărilor publicate în reviste de cultură.

Membrii Academiei Române au fost distinși cu un premiu pe plan internațional, precum și cu unul în țară.

Printre cei mai valoroși 2% oameni de știință din lume evaluați astfel pentru întreaga activitate regăsim și pe 3 membri ai Academiei Române din cadrul Filialei Cluj-Napoca.

Activitatea desfășurată prin **granturile de cercetare** a fost una deosebită, ea putând fi evidențiată, din punct de vedere financiar, în felul următor:

- 11 Granturi cu finanțare națională - în valoare de 2.600.059 lei
- 9 Granturi ale Academiei Române - în valoare de 118.589 lei
- 1 Grant cu finanțare europeană - în valoare de 243.664 lei
- 2 Granturi cu finanțare norvegiană - în valoare de 765.445 lei
- 5 Granturi cu finanțare internațională - în valoare de 846.366 lei
- 3 Contracte de prestări servicii de cercetare - în valoare de 503.778 lei
- Venituri din taxe - în valoare de 5.410 lei

- Venituri din aproximativ 9 contracte de supraveghere arheologică - în valoare de aproximativ 400.000 lei

Cele 30 de contracte de cercetare și supraveghere arheologică au totalizat 5.483.311 lei, reprezentând o creștere de 50%, respectiv 1.813.831 lei, față de veniturile extrabugetare realizate anul trecut (3.669.800 lei).

Majoritatea **achizițiilor publice** de bunuri, servicii și lucrări, s-au efectuat online prin catalogul SEAP, ele au totalizat suma de **2.147.653 lei** fără TVA (la data de 30 noiembrie 2021).

Principalele achiziții realizate, pe categorii generale, sunt următoarele:

- Tipărire cărți, broșuri, volume: 66.130 lei
- Calculatoare și echipamente IT: 250.700 lei
- Produse software, licențe: 55.050 lei
- Echipamente, consumabile și produse laborator: 197.050 lei
- Lucrări instalații încălzire centrala: 154.068 lei
- Echipamente de aer condiționat: 24.874 lei
- Lucrări amenajare mansarda - în contractare, 1.151.843 lei

În cursul acestui an s-au mai desfășurat și alte activități care merită evidențiate:

- Contractarea execuției mansardării imobilului Filialei Cluj-Napoca pentru amenajare ca nou spațiu pentru personalul administrativ;
- Modernizarea sistemului de încălzire la imobilul Filialei Cluj-Napoca, de la sobe de teracota la încălzire centralizată;
- Modernizarea sistemului de încălzire la Biblioteca Filialei Cluj-Napoca și la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară "Sextil Pușcariu";
- Instalarea de unități de climatizare la Institutul de Istorie și la Centrul de Studii Transilvane.
- Implementare rețelei VPN/Server la nivel de filială (inclusiv institute) și implementarea e-mailurilor de serviciu la nivelul filialei și a unităților componente;
- Implementarea politicilor de securitate digitală;
- Achiziționarea de licențe antivirus pentru buna funcționare a tehnicii de calcul din cadrul activității administrative a filialei precum și pentru toate PC-urile și laptopurile din institutele filialei.

Evidențiem în mod deosebit donația primită de Filiala Cluj-Napoca de la firma Emerson Cluj constând în 52 piese de mobilier (birouri, dulapuri, scaune, bucătărie), precum și donația Fundației "Transilvania Leaders" pentru proiectul de mansardare a clădirii Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

Tradiționalul simpozion "Zile Academice Clujene" a fost organizat de Filiala Cluj-Napoca în perioada 7 - 30 octombrie, împreună cu cele 11 instituții afiliate. Au fost distribuite 215 diplome de participare, fiind susținute 321 de lucrări științifice de participanți din țară și străinătate. Cu această ocazie au fost rememorate și activitățile depuse de patru instituții la aniversarea lor de 100 de ani de la înființare, Institutul de Istorie "George Barițiu", 90 de ani de activitate ai "Arhivei de Folclor a Academiei Române", 70 de ani ai "Institutului de Calcul "Tiberiu Popovici" și 30 ani de la constituirea "Centrului de Studii Transilvane".

Din păcate subfinanțarea cronică a activității de cercetare bugetată a continuat și în anul 2021 afectând multe din inițiativele prevăzute de institutele și centrele filialei, dar mai ales Biblioteca Academiei, Filiala Cluj-Napoca care de mai mulți ani nu a beneficiat de fonduri pentru achiziția de carte.

Președintele Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române
Academician Doru PAMFIL

